

NAUJIENLAIŠKIS

TARPTAUTINĖS SANKCIJOS

TURINYS:

EUROPOS SĄJUNGA - 2

LIETUVA - 9

JUNGTINĖ KARALYSTĖ - 10

JUNGTINĖS AMERIKOS VALSTIJOS - 14

KANADA - 17

KITOS NAUJIENOS - 18

Nustatytos naujos sankcijos Baltarusijai

2023 m. rugpjūčio 3 d. Europos Sąjungos Taryba priėmė naująjį sankcijų paketą Baltarusijai, kuriuo nustatytos **papildomos individualios ribojamosios priemonės** ir išplėtos sektorinės sankcijos, jas **dalinai suderinant** su nustatytomis ribojamosios priemonėmis Rusijai toliau nurodytose srityse, t.y:

- nustatytas draudimas eksportuoti prekes ir technologijas, tinkamas naudoti **aviacijos ir kosmoso pramonėje**, įskaitant orlaivių variklius ir bepiločius orlaivius;
- draudimas parduoti, tiekti, perduoti ar eksportuoti **šaunamuosius ginklus, jų dalis ir pagrindinius komponentus bei šaudmenis**;
- **tolesni eksporto apribojimai**, taikomi prekėms, kurias Rusija naudoja agresijos karui prieš Ukrainą, įskaitant puslaidininkinius įtaisus, elektroninius integrinius grandynus, gamybos ir bandymo įrangą, fotoaparatus ir optinius komponentus;
- išplėstas dvejojimo naudojimo prekių ir technologijų eksporto draudimas.

Pažymėtina, kad Baltarusijai taip pat toliau taikomi apribojimai **finansų, prekybos, energetikos, transporto ir kituose sektoriuose**.

Atitinkamai priimti Tarybos Sprendimas (BUSP) **2023/1601** ir Tarybos Reglamentas (ES) **2023/1594** bei Tarybos Įgyvendinimo Sprendimas (BUSP) **2023/1592** ir Tarybos Įgyvendinimo Reglamentas (ES) **2023/1591**.

Papildomai į individualių ES sankcijų Baltarusijai sąrašą įraukti **38 asmenys ir 3 subjektai**: įkalinimo įstaigų pareigūnai, atsakingi už politinių kalinių kankinimą ir netinkamą elgesį su jais, žinomi propagandistai, taip pat teisminės valdžios atstovai, dalyvaujantys demokratinių jėgų, žurnalistų, pilietinės visuomenės narių, persekiojime.

Sankcijos taip pat nustatytos valstybės valdomoms įmonėms, kurios ėmėsi priemonių prieš darbuotojus arba atleido juos dėl dalyvavimo taikiuose protestuose ir streikuose. **Valstybės kontroliuojamas naftos ir cheminių medžiagų konglomeratas „Belneftekhim“** taip pat įtrauktas į sąrašą kaip viena iš strateginių bendrovių, kuri remia A. Lukašenkos režimą.

Iš viso šiuo metu ES ribojamosios priemonės Baltarusijai taikomos 233 asmenims ir 37 subjektams. Atitinkamai išaldomas į sąrašą įtrauktų subjektų turtas, o ES piliečiams ir bendrovėms yra draudžiama sudaryti tiems subjektams galimybę naudotis lėšomis ir ekonominiais ištekliais. Be to, fiziniams asmenims taikomas draudimas keliauti, todėl jie negali atvykti į ES teritoriją arba vykti per ją tranzitu.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Baltarusija: ES priėmė naują individualių sankcijų už nesiliaujančius žmogaus teisių pažeidimus paketą ir nustatė papildomas tikslines priemones reaguodama į dalyvavimą Rusijos karinėje agresijoje prieš Ukrainą.](#)

2023 m. liepos 24 d. Europos Komisija paskelbė atnaujintus DUK:

- **dėl paslaugų teikimo**

Atnaujintame DUK nurodoma, kad vadovaujantis Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 5n straipsniu neleidžiama teikti tam tikrų paslaugų, kurios gali būti reikalingos **ugniasienei (angl. *firewall*) nustatyti** (visų pirma, teisinių konsultacijų paslaugų ir audito paslaugų), nes jos būtų tiesiogiai ar netiesiogiai skirtos Rusijos subjekto naudai. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta aukščiau, tokiais atvejais nuo Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 5n straipsnio 1 ir 2 dalių **leidžianti nukrypti nuostata** suteikia teisinę galimybę nacionalinėms kompetentingoms institucijoms leisti teikti tam tikras riboto pobūdžio paslaugas tokiomis sąlygomis, kurias jos laiko tinkamomis.

Pažymėtina, kad nukrypti leidžianti nuostata taikoma **tik tuo atveju**, jei tenkinamos atitinkamos sąlygos, ypač jei:

- atitinkamos paslaugos yra būtina reikalingos **ugniasienės sukūrimui**, sertifikavimui ar įvertinimui;
- ugniasienė **veiksmingai panaikina** į sąrašą įtraukto asmens, subjekto ar įstaigos kontrolę į sąrašą neįtraukto ES asmens turto, kuris priklauso į sąrašą įtrauktam asmeniui arba yra jo kontroliuojamas, atžvilgiu ir
- **užtikrinama**, kad į sąrašą įtraukto asmens naudai **nebus teikiamos lėšos ar ekonominiai ištekliai**.

- **dėl patekimo į ES uostus**

Atnaujintuose DUK atkreipiamas dėmesys, kad Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 3ea straipsnio 1a dalyje nustatytas **draudimas taikomas visiems Rusijos jūrų laivų registro (angl. *Russian Maritime Register of Shipping*) sertifikuotiems laivams**. Todėl visiems Rusijos jūrų laivybos registro sertifikuotiems laivams, neatsižvelgiant į jų tipą ar dydį, draudžiama įplaukti į Sąjungos teritorijoje esančius uostus ir šliuzus. Suomijos įlankos atveju šie draudimai taikomi bet kokiam laivui, nepriklausomai nuo to, ar jis priešvartuotas uoste ar inkaravietėje, esančioje Suomijos teritoriniuose vandenyse ar vidaus vandenyse.

Pažymėtina, kad Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 3eb ir 3ec straipsniuose nurodyti draudimai taikomi visiems laivams, įplaukiantiems į Sąjungos teritorijoje esantį uostą ar šliuzą, nepriklausomai nuo jų registracijos vėliavos, t.y. būtent tanklaiviams, nes ši nuostata susijusi su rusiškos žalos naftos ar naftos produktų vežimu.

Atnaujintame DUK taip pat pateikiami išaiškinimai **dėl sąvokos „kelionė“** (angl. *voyage*) vartojimo laivo į laivą operacijų (angl. *ship-to-ship transfers*) atlikimo ar automatinės identifikavimo sistemos (AIS) trikdžių kontekste. Atitinkamai nurodoma, kad kelionė - tai maršrutas, kuriuo laivas plaukia nuo to momento, kai į jį pakraunamas naftos ar naftos produktų krovinys, tol, kol jis plaukia arba yra jūroje. Tai apima tiek tiesioginius, tiek netiesioginius maršrutus, neatsižvelgiant į nukrypimus, atsiradusius nuo Rusijos naftos krovinio pakrovimo iki įplaukimo į Sąjungos teritorijoje esantį uostą ar šliuzą.

Šiame DUK taip pat yra pateikiamos **rekomendacijos** valstybėms narėms dėl **rizikos analizės atlikimo ir ataskaitų teikimo** ir informavimo reikalavimų įgyvendinimo.

- **dėl naftos kainos viršutinės ribos**

Kaip nurodyta Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 3m straipsnyje, kuris draudžia Rusijos kilmės žaliavinės naftos ir naftos produktų pervežimą, įskaitant transportavimą, tanklaivių, gabenančių rusiškos kilmės žaliavinę naftą ar jos produktus, įplaukimas į ES uostus yra draudžiamas. Atitinkamai, **įplaukimas į ES uostus norint gauti aprūpinimo kuru** (angl. *bunkering*) **paslaugas**, kurios apima daugiau nei prekių transportavimą, taip pat **yra draudžiamas**.

Tačiau, atsižvelgiant į ES įsipareigojimą netrukdyti Rusijos naftos, įsigytos už mažesnę nei viršutinė kainos riba, gabenimui jūra trečiosioms šalims (3n straipsnis), įplaukti į ES uostus, kad būtų galima teikti tokias paslaugas, yra galima, jei atitinkama Rusijos žalia nafta ar naftos produktai yra nupirkti **už mažesnę kainą nei G7 koalicijos nustatyta kainų viršutinė riba** ir įsigyta nafta ar naftos produktai yra **skirti trečiajai šaliai**. Pažymėtina, kad kompetentingos institucijos turi gauti iš laivo reikiamus dokumentus, įrodančius, kad rusiška žalia nafta arba naftos produktai buvo įsigyti už mažesnę kainą nei nustatyta viršutinė kainų riba ir kad laivas laikosi ES sankcijų, visų pirma atestavimo proceso.

- **dėl turto įšaldymo ir draudimo teikti lėšas ar ekonominius išteklius**

Atnaujintuose DUK nurodoma, kad **gali būti įdiegiamos konkrečios „apsaugos priemonės“** (angl. *safeguards*) (dar vadinamos „ugniasienė“), kad asmuo, kuriam taikomos sankcijos, negalėtų kontroliuoti nesankcionuoto ES subjekto ir jo turto, ir kad nesankcionuoto ES subjekto verslo operacijoms būtų sudarytos sąlygos tęsti veiklą, kartu užkertant kelią tam, kad lėšos ir ekonominiai išteklių būtų prieinami asmeniui, kuriam taikomos sankcijos. Tai reiškia, kad ES subjektas, kuriam yra nustatyta ugniasienė, gali naudotis lėšomis ir ekonominiais ištekliais. Būtent ugniasiene užtikrina, kad į sankcijų sąrašą įtrauktam asmeniui, subjektui ar įstaigai tokios lėšos ar ekonominiai ištekliai nebūtų tiesiogiai ar netiesiogiai prieinami. Todėl ES įsikūrusi bendrovė gali toliau veikti, o ES darbuotojai - dirbti, kartu užtikrinant, kad į sąrašą įtrauktas asmuo negautų jokios naudos.

Pažymėtina, kad dėl turto įšaldymo ir draudimo leisti naudotis lėšomis ar ekonominiais ištekliais (Tarybos Reglamento (ES) Nr. 269/2014 2 straipsnis) į ES sankcijų sąrašą įtraukti asmenys negali gauti paslaugų, kurių gali prireikti ugniasienei sukurti (**šios paslaugos laikomos ekonominiais ištekliais**). Dėl šių priešasčių atitinkamai nustatyta leidžianti nukrypti nuostata, kurios pagrindu, esant būtinumui, būtų galima teikti ir apmokėti tokias paslaugas.

Reikia atkreipti dėmesį į tai, kad jei ugniasienė nėra veiksmingai sukurta, prezumpcija nepaneigiama ir tokio subjekto turtas ir toliau lieka įšaldytas. Be to, jei nesilaikoma ugniasienės reikalavimų, subjektas ir atitinkami asmenys turi būti patraukti atsakomybėn už atitinkamų ES reglamento nuostatų pažeidimą.

2023 m. liepos 26 d. Europos Komisija paskelbė atnaujintus DUK:

- **dėl prabangos prekių**

Atnaujintame DUK nurodoma, kad **dauguma prabangių automobilių draudimų buvo perkelti iš XVIII priedo į XXIII priedą** ir jiems toliau taikomas eksporto draudimas. Pažymėtina, kad naujoji į XXIII priedą įtrauktų prabangių transporto priemonių sąvoka **kaip ribą naudoja variklio dydį, o ne deklaruotą muitinę vertę** (pastebėta atvejų, kuomet muitinės vertė buvo klastojama).

Papildomai atkreipiamas dėmesys į tai, kad Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 3h straipsnyje yra numatytas draudimas parduoti, tiekti, perduoti ar eksportuoti to paties reglamento XVIII priede išvardytas prekes bet kuriam fiziniam ar juridiniam asmeniui, subjektui ar įstaigai Rusijoje arba naudoti Rusijoje. **2023 m. birželio 23 d. Tarybos Reglamentu (ES) Nr. 1214/2023 (11-asis sankcijų paketas) prie šio eksporto draudimo papildomai nustatytas draudimas teikti techninę pagalbą, tarpininkavimo paslaugas, finansavimą ir finansinę pagalbą.** Šiomis nuostatomis siekiama išvengti, kad ES ūkio subjektai, kurie negali eksportuoti prekių, kurioms taikomas eksporto draudimas, padėtų trečiajai šaliai pačiai įsigyti, gaminti, remontuoti ar prižiūrėti prekes.

- **dėl su muitine susijusių klausimų**

Atnaujintuose DUK nurodoma, kad, kai prieš kombinuotosios nomenklatūros (KN) kodą rašoma „ex“, tai reiškia, kad draudimas taikomas **ne visoms atitinkamo KN kodo prekėms**, o tik jų daliai, kurios atitinka aprašymą, pateiktą lentelėje, atitinkamo priedo pavadinime ar atitinkamame reglamento straipsnyje.

Kaip nurodyta 2023 m. birželio 23 d. Tarybos Reglamento (ES) Nr. 1214/2023 (11-asis sankcijų paketas) 51 konstatuojamojoje dalyje, 3j straipsnis ir XXII priedas buvo išbraukti, nes draudimas importuoti anglis patenka į Reglamento (ES) Nr. 833/2014 3i straipsnį ir XXI priedą. Todėl **draudimas tebegalioja**, nors ir pagal kitą teisinę nuostatą. Be to, išbraukus pereinamąjį laikotarpį pagal 3j straipsnį, kuris jau buvo pasibaigęs, nesiekama turėti jokio teisinio poveikio anksčiau sudarytoms ar vykdomoms sutartims arba tų pereinamųjų laikotarpių taikymui.

- **dėl į sąrašą įtrauktų prekių importo, pirkimo ir perdavimo**

Atnaujintuose DUK nurodoma, kad vadovaujantis Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 3g ir 3i straipsniais draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai pirkti, importuoti ar perduoti XVII ir XXI prieduose išvardytas prekes, jei jos yra Rusijos kilmės arba eksportuojamos iš Rusijos.

Draudimas pirkti taikomas nepriklausomai nuo galutinės prekių paskirties vietos. Jeigu pirkimas patenka į Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 13 straipsnio taikymo sritį, nėra svarbu, ar prekės skirtos ES, ar ne. Taip remiamas sankcijų tikslas - gerokai susilpninti Rusijos ekonominį pagrindą, atimti iš jos svarbias rinkas jos produktams ir gerokai apriboti jos gebėjimą kariauti. Bet koks kitoks aiškinimas padarytų draudimą iš esmės betikslį ir sukurtų didelių spragų.

Papildomai pažymėtina, kad Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 3g, 3i ir 3m straipsniuose numatyti ribojimai **netaikomi prekėms, kurios jau yra išleistos į laisvą apyvartą Sąjungos teritorijoje** (t.y. jau pateiktos rinkai).

Atnaujintame DUK taip pat atkreipiamas dėmesys į tai, kad draudžiama ES ūkio subjektams teikti draudimo, tarpininkavimo paslaugas ar kitą finansavimą arba finansinę pagalbą XVII ar XXI prieduose išvardytoms prekėms ar produktams vežti ar perduoti į trečiąsias šalis. Nepriklausomai nuo to, ar šias prekes ar produktus gabena ES, ar ne ES ūkio subjektas, jei su tokiu gabenimu susijusios pagalbos teikėjas yra ES ūkio subjektas, jam ir toliau taikomas draudimas.

- **dėl į sąrašą įtrauktų prekių tranzito**

Atnaujintame DUK nurodoma, kad Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 3g ir 3i straipsniuose nustatyti ribojimai, taikomi XVII ir XXI prieduose išvardytoms prekėms iš trečiųjų šalių, vežamoms tranzitu per Rusijos teritoriją į Sąjungą arba į trečiąją šalį, tol, kol prekės nelaikomos rusiškos kilmės arba eksportuojamomis iš Rusijos.

Pažymėtina, kad **prekės nelaikomos „eksportuojamomis iš Rusijos“**, kaip apibrėžta Tarybos reglamento Nr. 833/2014 3g ir 3i straipsniuose nustatytuose draudimuose, **jei jos yra kilusios iš trečiosios šalies ir tik tranzitu vežamos per Rusiją pakeliui į Sąjungą arba į trečiąją šalį**. Tačiau išvardytos prekės bus laikomos „eksportuojamomis iš Rusijos“ ir todėl joms bus taikomas draudimas, neatsižvelgiant į tai, kad jos nėra Rusijos kilmės, jei jos jau fiziškai yra Rusijoje ir yra skirtos eksportui arba reeksportui į Sąjungą arba trečiąją šalį.

Prekių, kurios būtų laikomos „eksportuojamomis iš Rusijos“, pavyzdžiai:

- trečiosios šalies kilmės prekės, kurios buvo importuotos į Rusiją, perdirbtos arba neperdirbtos, ir dabar eksportuojamos į Sąjungą arba trečiąją šalį;
- trečiosios šalies kilmės prekės, kurias ekonominės veiklos vykdytojas įsigijo Rusijoje, jos buvo laikomos sandėlyje Rusijoje ir dabar yra skirtos reeksportuoti.

DUK atkreipiamas dėmesys, kad **visi sankcijų draudimai turi būti aiškinami kartu su Tarybos Reglamente (ES) Nr. 833/2014, 12 straipsniu**, kuris draudžia sąmoningai ir tyčia dalyvauti veikloje, kurios tikslas yra apeiti reglamente nustatytus draudimus. Be to, trečiųjų šalių operatorių, padedančių pažeisti arba apeiti Tarybos Reglamente Nr. 833/2014 nustatytus draudimus, visos lėšos ir ekonominiai ištekliai gali būti įšaldyti pagal Tarybos Reglamente (ES) Nr. 269/2014 3 straipsnio 1 dalies h punktą.

Pažymėtina, kad vienas iš elementų, į kuriuos reikia atsižvelgti, yra **didelė prekių nukreipimo rizika**, kuomet prekės yra vežamos tranzitu per Rusiją ar bet kurią kitą šalį, kurioje yra potenciali sankcijų apėjimo rizika. Todėl ekonominės veiklos vykdytojai visais atvejais **privalo atlikti tinkamą deramą patikrinimą** ir nacionalinėms kompetentingoms institucijoms įrodyti, kad prekės ir technologijos vežamos **tik tranzitu per Rusiją ir nėra skirtos naudoti Rusijoje**, nėra parduodamos ar tiekiamos jokiai fiziniam ar juridiniam asmeniui, subjektui ar įstaigai Rusijoje.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad 11-uju sankcijų paketu buvo išplėstas draudimas tranzitu per Rusijos teritoriją vežti prekes ir technologijas, kurios gali prisidėti prie Rusijos karinio ir technologinio tobulinimo arba gynybos ir saugumo sektoriaus plėtros, taip pat prekes ir technologijas, pritaikytas naudoti aviacijoje arba kosmoso pramonėje.

2023 m. rugpjūčio 2 d. Europos Komisija paskelbė atnaujintus DUK:

- **dėl naftos kainos viršutinės ribos**

Atnaujintame DUK nurodoma, kad naftos kainos viršutinė riba taikoma rusiškai naftai, kurios KN kodas 2709 00, nuo 2022 m. gruodžio 5 d. ir rusiškiems naftos produktams, kurių KN kodas 2710, nuo 2023 m. vasario 5 d.

Abiem atvejais naftos kainos viršutinė riba įsigalioja **tik priėmus Tarybos sprendimą**, kuriuo nustatoma viršutinė kainų riba. Naftai ir naftos produktams, kurių kilmės šalis yra trečioji šalis ir kurie tik pakraunami į Rusiją, išvežami iš jos arba vežami tranzitu per ją, su sąlyga, kad tiek šių prekių kilmė, tiek savininkas yra ne Rusijos piliečiai, **kainų viršutinė riba netaikoma**.

Siekiant nustatyti, ar produktas yra Rusijos kilmės, taikomos ES nelengvatinės kilmės taisyklės. ES veiklos vykdytojai, vertindami naftos kilmę, turėtų atlikti **tinkamą deramą patikrinimą** ir, norėdami nustatyti naftos kilmę, turėtų remtis turimais dokumentais, tarp kurių gali būti ir **kilmės sertifikatai**.

Pažymėtina, kad žalia nafta arba ne rusiškos kilmės naftos produktai, kurių sudėtyje yra *de minimis* kiekis rusiškos naftos, likusios iš talpyklos ar cisternos (cisternos kulno arba neišpumpuojamo medžiagos kiekio kurio negalima išimti iš talpyklos nesugadinus talpyklos) neturėtų būti laikomi rusiškos kilmės nafta, todėl jiems neturėtų būti taikoma kainų viršutinė riba.

Rusijos naftos produktams, vežamiems kartu su kitos kilmės naftos produktais mišriu būdu, taikoma viršutinė kainos riba. Reikėtų pažymėti, kad kainų viršutinės ribos tikslais, jei Rusijos naftos produktas yra perdirbamas trečiojoje šalyje, išskyrus Rusiją, sumaišant jį su kitos trečiosios šalies kilmės produktu, iš kurio gaunamas kitoks produktas, tuomet rusiškas naftos produktas nebebus laikomas rusiškos kilmės ir kainų viršutinė riba nebebus taikoma.

Kaspijos vamzdynų konsorciumo vamzdyno, kuriuo Kazachstano nafta transportuojama per Rusiją, **atveju mišri nafta yra laikytina Kazachstano kilmės nafta**, jei tai patvirtina **kilmės sertifikatas** arba kiti produkto kilmę įrodantys dokumentai, su tam tikrais dėl techninių priežasčių neišvengiamais rusiškos naftos likučiais. Šios naftos gabenimui viršutinė kainos riba nebūtų taikoma.

- **dėl naftos importo**

Tarybos Reglamento (ES) 833/2014 3m straipsnis draudžia įsigyti, importuoti arba pervežti naftą iš Rusijos arba jos produktus į valstybes nares. Perdavimas iš laivo į laivą (angl. *ship-to-ship transfer, STS*) gali būti apibūdinamas kaip pirkimas, importas arba perdavimas, priklausomai nuo konkretaus atvejo. Bet kuriuo atveju tokie STS neapsiriboja vien tik tranzitu per Sąjungos teritoriją, o jų praktika nepatenka į taikaus plaukimo (angl. *innocent passage*) teisės taikymo sritį. Todėl tokie **STS yra draudžiami valstybių narių teritoriniuose vandenyse, vidaus vandenyse ir uostuose**, neatsižvelgiant į tai, ar nafta yra:

- gabenama ES ar ne ES laivais,
- skirta Sąjungai ar trečiajai šaliai, arba
- įsigyta už viršutinę kainos ribą arba už didesnę kainą.

Pažymėtina, kad už valstybės narės teritorinių vandenų ir pagal Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 3eb straipsnio 2 dalį bet kuriam laivui, **nepranešusiam apie perkėlimą iš laivo į laivą** išskirtinėje ekonominėje zonoje arba iki 12 jūrmylių nuo bazinės linijos, draudžiama įplaukti į Sąjungos uostus ar šliuzus.

Atnaujintame DUK atkreipiamas dėmesys į tai, kad pagal Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 13 straipsnį **ES sankcijos taikomos visoje Sąjungos teritorijoje įskaitant jos teritorinius vandenis**. Už teritorinių vandenų ribų pagal 3eb straipsnio 2 dalį, visi laivai, vykdantys tokį rusiškos naftos perpylimą, privalo apie tai pranešti atitinkamai valstybei narei. **Nepateikus tokio pranešimo, įplaukti į uostą draudžiama**.

- **konsoliduota DUK versija** (atnaujinta 2023.08.02).

**Manipuliavimas informacija Rusijos agresijos kare prieš Ukrainą:
ES įtraukė į sąrašą septynis asmenis ir penkis subjektus**

2023 m. liepos 28 d. Taryba nusprendė nustatyti ribojamąsias priemones **septyniems Rusijos asmenims ir penkiems subjektams**, atsakingiems už skaitmeninės manipuliavimo informacija kampanijos „RRN“ (angl. *Recent Reliable News* (naujausios patikimos žinios)), kuria siekiama iškreipti informaciją ir skleisti propagandą Rusijos karui prieš Ukrainą remti, vykdymą.

Atitinkamai priimti Tarybos sprendimas (BUSP) **2023/1566** ir Tarybos įgyvendinimo reglamentas (ES) **2023/1563**.

Taryba nustatė ribojamąsias priemones visų pirma „InfoRos“ ir trims iš jos įkūrėjų. Kiti į sąrašą įtraukti asmenys ir subjektai: Maskvos informacijos ir technologijų departamento įsteigta Rusijos ne pelno organizacija „ANO Dialog“, glaudžiai susijusi su prezidento administracija, **Rusų diasporos institutas, dvi Rusijos IT bendrovės**.

Iš viso ES ribojamosios priemonės, nustatytos atsižvelgiant į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsinamasi, taikomos apie **1 800 asmenų ir subjektų**. Visų į sąrašą įtrauktų asmenų ir subjektų turtas įšaldomas, o ES piliečiams ir įmonėms **draudžiama sudaryti jiems galimybę naudotis lėšomis**. Fiziniais asmenims dar taikomas ir **draudimas keliauti**, o tai reiškia, kad jie negali atvykti į ES teritoriją arba vykti per ją tranzitu.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Manipuliavimas informacija Rusijos agresijos kare prieš Ukrainą: ES įtraukė į sąrašą septynis asmenis ir penkis subjektus](#)

Nustatytos naujos sankcijos Kongo Demokratinei Respublikai

2023 m. liepos 28 d. Taryba nustatė ribojamąsias priemones **devyniems Kongo ir Ruandos asmenims**, atsakingiems už veiksmus Kongo Demokratinėje Respublikoje (KDR), kurie laikomi **šiurkščiais žmogaus teisių pažeidimais**, ir už ginkluoto konflikto, nestabilumo ir nesaugumo palaikymą KDR.

Atitinkamai buvo priimti Tarybos Reglamentas (ES) **2023/1565** ir Tarybos Įgyvendinimo Reglamentas (ES) **2023/1564** bei Tarybos Sprendimas (BUSP) **2023/1568** ir Tarybos įgyvendinimo sprendimas (BUSP) **2023/1567**.

Į sąrašą įtraukti šalies rytuose ir šiaurės rytuose veikiančių nevalstybinių ginkluotų grupuočių nariai.

ES ribojamosios priemonės, susijusios su žmogaus teisių pažeidimais ir trukdymu rinkimams KDR, dabar taikomos iš viso **24 asmenims**. Į sąrašą įtrauktiems asmenims taikomas **draudimas keliauti** ir **turto įšaldymas**. Be to, ES piliečiams ir bendrovėms **draudžiama jiems sudaryti galimybes naudotis lėšomis**.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Kongo Demokratinė Respublika: ES į sąrašą įtraukė devynis asmenis, atsakingus už žmogaus teisių pažeidimus ir už ginkluoto konflikto, nestabilumo ir nesaugumo palaikymą](#)

Nustatyta autonominė ribojamųjų priemonių sistema Haičiui

2023 m. liepos 28 d. Taryba iš dalies pakeitė savo sankcijų režimą, atsižvelgdama į padėtį Haiityje, kad **ES galėtų autonomiškai nustatyti ribojamąsias priemones asmenims ir subjektams**, atsakingiems už grėsmės sudarymą taikai, saugumui ar stabilumui Haiityje arba už kenkimą demokratijai ar teisinei valstybei Haiityje.

Atitinkamai priimti Tarybos Sprendimas (BUSP) **2023/1574** ir Tarybos reglamentas (ES) **2023/1569**. Tarybos priimtu sprendimu nustatoma nauja autonominių ES priemonių sistema. Laikantis laipsniško ES požiūrio, **šiam etape į sąrašą neįtraukiami jokie asmenys ar subjektai**. Šia sistema papildomos 2022 m. spalio mėn. Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos nustatytos sankcijos.

Ribojamosios priemonės apima **asmenims taikomą draudimą keliauti** ir asmenims bei subjektams priklausančių **lėšų įšaldymą**. Be to, ES esantiems fiziniais asmenims ir subjektams bus **draudžiama** tiesiogiai ar netiesiogiai sudaryti **sąlygas į sąrašus įtrauktiems asmenims ir subjektams naudotis lėšomis**.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Haitis. ES nustatė autonominę ribojamųjų priemonių sistemą](#)

Lietuvos muitinė: sankcijų kontrolė ir priemonės jai užtikrinti

2023 m. rugpjūčio 8 d. Lietuvos muitinė pranešė, kad yra fiksuoti akivaizdūs prekių, kurioms nuo liepos 3 d. taikomos LR Vyriausybės nutarimu ir Lietuvos muitinės patvirtintos kontrolės priemonės, eksporto pokyčiai. Šių prekių eksportas per Lietuvos sieną **sumažėjo daugiau kaip 40 procentų**.

Taip pat stebimas ženklus tokių prekių eksporto sumažėjimas iš kitų Europos Sąjungos valstybių. Lietuvos muitinė per mėnesį laiko nuo liepos 3 d. užfiksavo patvirtintame sąrašė esančių prekių **neišleidimo 117 atvejų**, kai jas buvo bandoma eksportuoti (reeksportuoti, gabenti tranzitu) iš Lietuvos per Lietuvos sieną į Rusiją ar Baltarusiją.

Nuo liepos 3 d. Muitinės departamento generalinio direktoriaus įsakymu asmenims, tiesiogiai ar netiesiogiai dalyvaujantiems atliekant muitinės formalumus su sąrašė nurodytomis prekėmis (pvz., vežėjams, deklarantams, muitinės procedūros vykdytojams ir pan.), **privalu pateikti gamintojo deklaraciją** prekėms, kurios eksportuojamos, reeksportuojamos arba gabenamos tranzitu iš Lietuvos per kitų valstybių narių muitinės įstaigas.

Liepos mėnesį buvo užfiksuoti **132 atvejai**, kai prekės neišleistos dėl to, jog nepateikta gamintojo deklaracija.

Lietuvos muitinė informuoja, kad per šiuos metus už tarptautinių sankcijų pažeidimus **449 atvejais** pritaikytos poveikio priemonės. Vien per liepos mėnesį dėl sankcijų nesilaikymo fiksuoti **26 atvejai**.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Aktualija \(lrmuitine.lt\)](http://Aktualija.lrmuitine.lt)

Lietuvoje dėl sankcijų įšaldyta suma pasiekė 103 mln. eurų

2023 m. rugpjūčio 8 d. Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba (FNTT) pranešė, kad dėl Rusijai ir Baltarusijai taikomų tarptautinių finansinių sankcijų Lietuvoje įšaldyto turto bendra suma pasiekė **daugiau nei 103 mln. eurų**.

Pagal Europos Tarybos reglamentus dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsinamasi, Lietuvoje finansinės sankcijos yra taikomos **9 juridiniams asmenims**, remiantis sąsajomis per nuosavybės teisę ar kontrolę. Šiems asmenims priklausančių įšaldytų lėšų bendra suma sąskaitose yra **daugiau nei 69,505 mln. eurų, ir daugiau nei 810 tūkst. JAV dolerių**.

Dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į padėtį Baltarusijoje ir į Baltarusijos įsitraukimą į Rusijos agresiją prieš Ukrainą, šiuo metu įšaldytos lėšos **6 juridinių asmenų ir 1 fizinio asmens sąskaitose, bendra suma siekia 23,710 mln. eurų ir 7,680 mln. JAV dolerių**.

Bendra įeinančių įšaldytų lėšų, kurių siuntėjams taikomos Europos Sąjungos (ES) ribojamosios priemonės, suma yra **daugiau nei 1,330 mln. eurų, daugiau nei 1,583 mln. JAV dolerių bei daugiau nei 215 tūkst. Rusijos rublių**.

Pažymėtina, kad FNTT ekspertai pastebi **sankcijų apėjimo tendencijas**. Viena pagrindinių tendencijų – siekis į agresoriaus šalį įvežti sankcionuotas prekes.

Pranešimuose dėl galimų sankcijų įgyvendinimo pažeidimų dominuoja Lietuvoje įregistruotos įmonės, turinčios ilgametę prekybą su Rusijos ar Baltarusijos įmonėmis patirtį. Pastebėta, kad imta vykdyti mokėjimus su **naujai įregistruotomis užsienio įmonėmis**. Pastarosioms būdinga tai, kad jos **nuosavo turto neturi, parduoda veikimo teritorijai nebūdingą produkciją**: pvz., mažai miškingoje teritorijoje įsteigta įmonė pradeda verstis stambaus masto medienos pardavimu, o kai kurios įmonės tiesiog perkelia savo veiklą į naują jurisdikciją.

Kitas įtarimą keliantis atvejis - kai pagal pateikiamus dokumentus eksportuojamos/importuojamos prekės keliauja logistikos požiūriu **ekonomiškai nenaudingu keliu** arba kai parduodama produkcija, turinti **dvejopos paskirties prekių požymių**.

Taip pat pastebima, kad sankcionuojami individai bei organizacijos, žinodami, kad jų turtas gali būti įšaldytas, stengiasi **paslėpti tikrąjį naudos gavėją** per sudėtingas įmonių organizacines struktūras: įtraukiant tarptautinį elementą, renkantis jurisdikcijas, kuriose pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos politika mažiau griežta, jiems netaikomos sankcijos.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Lietuvoje dėl sankcijų įšaldytų lėšų suma pasiekė 103 mln. eurų | Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba \(fntt.lt\)](#)

JUNGTINĖ KARALYSTĖ

Nustatytos sankcijos asmenims, prisidėjusiems prie V.Kara-Murzės nuosprendžio

2023 m. liepos 31 d. Jungtinės Karalystė (JK) nustatė sankcijas **6 asmenims** už jų dalyvavimą politiškai motyvuotame Vladimiro Kara-Murzės nuteisime.

Sankcijos nustatytos **3 teisėjams, 2 prokurorams bei teismo ekspertui**. Tarp sankcionuotų asmenų yra du Maskvos miesto teismo teisėjai, kurie pripažino kaltu ir nuteisė V. Karą-Muržą, pagrindinis bylos prokuroras ir liudytojas-ekspertas, kuris, išanalizavęs V. Kara-Murzės kalbą, pateikė melagingą V. Karos-Murzės sulaikymo pagrindimą.

JK Užsienio reikalų ministras paragino Rusiją nedelsiant paleisti V. Kara-Muržą, kuriam gresia 25 metai kalėjimo po to, kai Maskvos teismas atmetė jo apeliaciją.

Daugiau informacijos (anglų k.): [UK sanctions key figures involved in deplorable sentencing of dual British national Vladimir Kara-Murza after appeal is rejected](#)

Paskelbtos naujos sankcijos Rusijai ir Baltarusijai

2023 m. rugpjūčio 8 d. JK paskelbė sankcijas **asmenims ir įmonėms už Rusijos ribų**, remiančioms neteisėtą V. Putino karinę agresiją prieš Ukrainą, taip pat **3 Rusijos bendrovėms**, importuojančioms elektroniką, būtiną Rusijos karinei įrangai, naudojamai mūšio lauke.

Tarp tų, kuriems taikomos sankcijos, yra:

- **dvi Turkijoje įsikūrusios įmonės** „Turkik Union“ ir „Azu International“ už jų vaidmenį eksportuojant į Rusiją mikroelektroniką, kuri yra būtina Rusijos karinei veiklai Ukrainoje;
- **Dubajuje įsikūrusi įmonė** „Aeromotus Unmanned Aerial Vehicles Trading LLC“ už vaidmenį tiekiant dronus ir jų komponentus Rusijai;

- **Slovakijos pilietis** Ashot Mkrtychev už dalyvavimą bandyme sudaryti ginklų sandorį tarp Korėjos Liaudies Demokratinės Respublikos (KLDK) ir Rusijos;
- **Šveicarijos pilietis** Anselm Oskar Schmucki už vaidmenį Rusijos finansinių paslaugų sektoriuje, be kita ko, jam dirbant bendrovės „DuLac Capital Ltd“ Maskvos biuro vadovu.

JK taip pat ėmėsi tolesnių veiksmų **kovai su Irano ir Baltarusijos parama** Rusijos kariuomenei. Jungtinė Karalystė jau anksčiau buvo nustačiusi sankcijas Baltarusijai už tai, kad ji ir toliau aktyviai padeda Rusijos karinei agresijai prieš Ukrainą, ir atkreipė dėmesį į Irano destabilizuojantį vaidmenį pasaulio saugumui, be kita ko, nustatydamas sankcijas Irano tiekėjams, kurie tiekia bepilotes skraidykles, Rusijos naudojamas prieš Ukrainos civilius gyventojus.

Atitinkamai JK nustatė sankcijas:

- **Irano fiziniams ir juridiniams asmenims, dalyvaujantiems** Islamo revoliucijos gvardijos korpuso (IRGC) **bepiločių orlaivių** moksliniuose tyrimuose, **kūrime ir gamyboje**;
- **Baltarusijos gynybos organizacijoms**, susijusioms su karinių technologijų gamyba Baltarusijos režimui.

Jungtinė Karalystė taip pat nustatė sankcijas **trims Rusijos bendrovėms**, veikiančioms elektronikos sektoriuje, dėl jų vaidmens įsigyjant Jungtinės Karalystės sankcionuotą vakarietišką mikroelektroniką, kuri yra būtina Rusijos karinei agresijai Ukrainoje palaikyti.

Pažymėtina, kad šis sankcijų paketas yra dalis platesnio masto veiksmų, nukreiptų prieš asmenis, kurie yra labai svarbūs aprūpinant ir finansuojant V. Putino karo mašiną, ir tai yra **plačiausi JK kada nors taikyti veiksmai kariniams tiekėjams trečiojoje šalyje**.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Largest ever UK action targets Putin's access to foreign military supplies](#)

Nustatytos sankcijos buvusiam Libano centrinio banko vadovui ir jo artimiems bendrininkams

2023 m. rugpjūčio 10 d. JK, JAV ir Kanada nustatė sankcijas buvusiam Libano centrinio banko valdytojui Riad Salameh ir jo artimiems bendrininkams, susijusiems su korupcija.

Jungtinė Karalystė, koordinuojant veiksmus su JAV ir Kanada, nustatė sankcijas buvusiam **Libano centrinio banko valdytojui Riad Salameh ir trims su juo susijusiems asmenims** už tai, kad jie, siekdami asmeninės naudos, pasisavino **daugiau kaip 300 mln. JAV dolerių**.

Pažymėtina, kad tai **pirmas kartas, kai Jungtinės Karalystės vyriausybė nustatė visuotines antikorpucines sankcijas asmenims, susijusiems su korupcija Libane**. Nuo šio režimo įvedimo 2021 m. balandžio mėn. pagal šį režimą Jungtinė Karalystė, siekdama kovoti su korupcija visame pasaulyje, nustatė sankcijas **39 asmenims ir subjektams** visame pasaulyje.

Daugiau informacijos (anglų k.): [UK, US and Canada sanction Lebanon's former Central Bank Governor Riad Salameh and close associates - GOV.UK](#)

Paskelbta bendroji licencija, kurios pagrindu leidžiama teikti teisinės paslaugas

2023 m. rugpjūčio 11 d. JK Verslo ir prekybos departamentas paskelbė **bendrają prekybos licenciją**, kurios pagrindu, gali būti teikiamos tam tikros **teisinės konsultacinės paslaugos**.

Vadovaujantis bendraja licencija leidžiama teikti teisinės konsultacinės paslaugas bet kuriam asmeniui:

- **dėl to, ar veiksmas arba siūlomas veiksmas atitinka** (arba gali sukelti baudžiamąsias priemones, susijusias su) **bet kurios jurisdikcijos įvestas sankcijas**, nustatytas eksporto ir importo kontrolės priemonės Rusijai arba vyriausybės nekontroliuojamai Ukrainos teritorijai; ir (arba)
- **dėl atitikties bet kokiems Rusijos įstatymams**, kurių tikslas ar poveikis yra bet kurios jurisdikcijos įvestų sankcijų, eksporto ir importo kontrolės priemonių Rusijai panaikinimas; ir (arba)
- dėl bet kurios jurisdikcijos nustatytų **baudžiamųjų įstatymų**; ir (arba)
- jei veiksmai susiję su Jungtinės Karalystės **įstatyminių ar reguliavimo įsipareigojimų vykdymu ar laikymusi**.

Daugiau informacijos (anglų k.): [NTE 2023/16 : new General Trade Licence Russia Sanctions – Legal Advisory Services](#)

JK teismas atmetė skundą dėl sulaikytos superjachtos „Phi“

2023 m. liepos 21 d. Anglijos teismas nusprendė, kad Transporto valstybės sekretoriaus **sprendimas sulaikyti superjachtą „Phi“** pagal JK sankcijų taisyklės buvo **teisėtas**, nepaisant to, kad jachtos savininkas nebuvo asmuo, kuriam taikomos sankcijos. Teismo nuomone, tas faktas, kad savininkui nebuvo nustatytos sankcijos pagal Jungtinės Karalystės teisės aktų nuostatas, neturėjo įtakos valstybės sekretoriaus sprendimo sulaikyti jachtą pagal šias taisykles teisėtumui. Užteko to, kad jachtos savininkas **buvo „susijęs“ su Rusija**.

Teismas papildomai nurodė, kad **Rusijos turto sulaikymas** yra **JK vyriausybės užsienio politikos dalis**. Be to, valstybės sekretorius tokiu atveju, kaip šis, turi plačią diskreciją nuspręsti, kad sankcijų įgaliojimų vykdymas, derinant juos su kitomis priemonėmis, buvo reikalingas siekiant JK užsienio politikos tikslų.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Dalston Projects Ltd & Ors v Secretary of State for Transport \[2023\] EWHC 1885 \(Admin\) \(21 July 2023\)](#).

OFSI atnaujino atsisakymo išduoti licencijas gaires

2023 m. liepos 26 d. Išdas paskelbė paskelbė, kad Jungtinės Karalystės Finansinių sankcijų įgyvendinimo biuras (**OFSI**) iš dalies pakeitė Jungtinės Karalystės finansinių sankcijų bendrųjų gairių 6.12 skirsnį „Atsisakymas išduoti licenciją“, **panaikinant galimybę „prašyti OFSI peržiūrėti sprendimą“** tais atvejais, **kai OFSI atsisako išduoti licenciją**.

Daugiau informacijos (anglų k.):

[UK_Financial_Sanctions_General_Guidance.pdf](#)

JK parlamento Užsienio reikalų komitetas paskelbė ataskaitą apie „Wagner“ tinklą:

2023 m. liepos 26 d. Bendruomenių Rūmų Užsienio reikalų komitetas paskelbė ataskaitą apie „Wagner“ tinklą, kurioje:

- išsamiai **aprašoma „Wagner“ tinklo plėtra** per pastarąjį dešimtmetį;
- **apibūdinamas** ir kritikuojamas **Jungtinės Karalystės atsakas į „Wagner“ tinklo veiklą**, pažymint, kad Jungtinė Karalystė įtraukė į sąrašą mažiau nei pusę asmenų ir subjektų, susijusių su „Wagner“ tinklo, kuriuos į sąrašą įtraukė JAV ir ES;
- **įvardijami asmenys ir subjektai Rusijoje, Centrinės Afrikos Respublikoje ir Sirijoje, kuriems Jungtinė Karalystė nėra pritaikiusi sankcijų**, tačiau kurie, Komiteto nuomone, yra susiję su „Wagner“ tinklu. Atitinkamai prašoma Vyriausybės įvertinti šiuos asmenis ir subjektus ir atitinkamai nustatyti sankcijas;
- rekomenduojama ir toliau koordinuoti veiksmus su sąjungininkais, visų pirma su Turkija, ir teikti pirmenybę kelionių draudimams; bei
- pateikta rekomendacija, kad **„Wagner“ tinklas būtų uždraustas kaip teroristinė organizacija**.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Guns for gold: the Wagner Network exposed](#)

Iš dalies pakeisti Rusijos, CAR ir Malio sankcijų sąrašai

2023 m. liepos 28 d. Užsienio reikalų, Sandraugos ir plėtros biuras (angl. *the Foreign, Commonwealth and Development Office*) iš dalies pakeitė Rusijos, Centrinės Afrikos Respublikos (CAR) ir Malio sankcijų režimų sąrašus, įtraukiant į juos:

- įtraukimo į sankcijų sąrašą motyvus dėl Andrey Vladimirovich Sharonov ir Eugene Tenenbaum ([Rusijos sankcijų režimas](#));
- įtraukiant Alexander Alexandrovich Ivanov vardą ir Vitalii Viktorovitch Perfilev gimimo datą ([CAR sankcijų režimas](#));
- įtraukiant Ivano Aleksandrovičiaus Maslovo gimimo datą ([Malio sankcijų režimas](#)).

Išleista nauja bendroji licencija

2023 m. rugpjūčio 1 d. OFSI paskelbė naują **bendrąją licenciją INT/2023/3263556**, pagal kurią leidžiama atlikti mokėjimus ir vykdyti kitą leidžiamą veiklą, susijusią su nemokumo procedūromis, susijusiomis su dviem **Airijos GTLK bendrovėmis** ir jų patronuojamosiomis įmonėmis.

Pažymėtina, kad šios bendrosios licencijos išleidimas susijęs su 2023 m. gegužės 31 d. [priimtu Airijos Aukštojo teismo sprendimu likviduoti dvi sankcionuotas valstybines Rusijos lizingo bendroves](#), įsikūrusias Airijoje, po to, kai kreditorių grupė pareiškė, kad bendrovės neturi galimybių atgauti beveik 1,6 mlrd. dolerių.

„GTLK Europe DAC“ ir „GTLK Europe Capital DAC“, kurių pagrindinė veikla yra orlaivių nuoma, siekė išvengti nemokumo administratorių paskyrimo, prašydamos teismo apsaugos nuo kreditorių, remdamosi Rusijos prezidento Vladimiro Putino dekretu dėl 1,5 mlrd. dolerių skolos panaikinimo.

Atnaujintos naftos kainų viršutinės ribos ataskaitų teikimo formos

2023 m. rugpjūčio 4 d. OFSI **atnaujino ataskaitų formas**, skirtas naftos kainų viršutinei ribai ir jūrų paslaugų draudimo bendrosioms licencijoms. Šiais pakeitimais pateikiama papildoma informacija apie tai:

- kaip užpildyti ataskaitų formas; ir
- kaip naudotis paskelbtomis gairėmis, padedančiomis vykdyti ataskaitų teikimo reikalavimus.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Russian Oil Services ban - GOV.UK](#)

JAV

Nustatytos sankcijos „Alfa Group“ valdybos nariams ir Rusijos verslo asociacijai

2023 m. rugpjūčio 11 d. JAV Iždo departamento Užsienio turto kontrolės biuras (**OFAC**) paskelbė **naują sankcijų**, nukreiptų prieš žinomus Rusijos finansų elito narius ir Rusijos verslo asociaciją, **rinkinį**.

Sankcijos nustatytos **keturiems asmenims**: Petr Olegovich Aven, Mikhail Maratovich Fridman, German Borisovich Khan, and Alexey Viktorovich Kuzmichev - kurie visi dirbo „Alfa Group Consortium“ (toliau - „Alfa Group“), vieno didžiausių Rusijos finansinių ir investicinių konglomeratų, stebėtojų taryboje. **Šiems asmenims sankcijas jau taiko Australija, Kanada, Europos Sąjunga, Naujoji Zelandija ir Jungtinė Karalystė.**

Taip pat sankcijos nustatytos Rusijos darbdavių asociacijos Rusijos pramonininkų ir verslininkų sąjungai (RSPF), kuri yra Rusijoje veikianti organizacija, susijusi su Rusijos Federacijos ekonomikos technologijų sektoriumi. RSPF turi įvairias koordinacines tarybas, įskaitant tas, kurios skatina importo pakeitimą, technologinę nepriklausomybę ir technologijų plėtrą.

Papildomai buvo paskelbtas **DUK 1131**, kuriame nurodyta, kad **OFAC į sankcijų sąrašą neįtraukė „LETTERONE HOLDINGS S.A.“** (toliau - „LetterOne“), nes remiantis OFAC turima informacija, „LetterOne“ nepriklauso 50 proc. ar daugiau asmenų, kuriems taikomos sankcijos, arba kitaip nelaikoma asmenų, kuriems taikomos sankcijos, įskaitant Petr Olegovich Aven, Mikhail Maratovich Fridman, German Borisovich Khan, ir Alexey Viktorovich Kuzmichev, turtu, kuriam taikomos sankcijos, arba jų turtingesniems teisėms.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Treasury Imposes Sanctions on Russian Elites and a Russian Business Association | U.S. Department of the Treasury](#)

Nustatytos naujos sankcijos Baltarusijai

2023 m. rugpjūčio 9 d. minint trejų metų sukaktį, kai Baltarusijos valdžios institucijos suklastojo 2020 m. rugpjūčio mėn. prezidento rinkimų rezultatus ir beatodairiškai susidorojo su Baltarusijos protestų judėjimu, reikalaujančiu pagrindinių laisvių, OFAC paskelbė sankcijas **aštuoniems asmenims ir penkiems subjektams**, bei nurodė **vieną orlaivį** kaip blokuojamą turtą.

Šios sankcijos nukreiptos prieš kelis subjektus, susijusius su Baltarusijos režimo vykdomomis nuolatinėmis represijomis prieš pilietinę visuomenę, bendrininkavimu Rusijos Federacijos vykdomoje karinėje agresijoje prieš Ukrainą ir represinio Baltarusijos režimo vadovo Aliaksandro Lukašenkos praturtėjimu.

Tarp asmenų ir subjektų, kuriems OFAC nustatė sankcijas, yra **trys valstybinės įmonės**, vienos valstybinės įmonės **direktorius** ir **dukterinė įmonė**, viena **Baltarusijos vyriausybės agentūra** ir **keturi** jos **darbuotojai**, **trys asmenys**, **padedantys išvengti sankcijų**, remiantys Lukašenkos režimą, ir vienas **orlaivis**, įvardytas kaip užblokuotas turtas.

Pažymėtina, kad tuo pat metu JAV Valstybės departamentas ėmėsi veiksmų, ir vadovaujantis Prezidento dekretu Nr. 8015 nustatė **vizų apribojimus 101 Baltarusijos režimo pareigūnui** ir su jais susijusiems asmenims dėl jų dalyvavimo kenkiant demokratinėms institucijoms Baltarusijoje arba jas slopinant.

Daugiau informacijos (anglų k.): [U.S. Expands Sanctions on the Belarusian Regime, Marking the Three-Year Anniversary of the Fraudulent August 2020 Presidential Election | U.S. Department of the Treasury](#)

JAV ribos investicijas į Kiniją kaip į susirūpinimą keliančią šalį

2023 m. rugpjūčio 9 d. JAV Prezidentas J. Bidenas pasirašė **Vykdomąjį Įsakymą**, kuris **įsigalios kitais metais** ir kuriuo Iždo sekretoriui suteikiami įgaliojimai reguliuoti tam tikras JAV investicijas į susirūpinimą keliančiose šalyse veikiančius subjektus, vykdančius veiklą, susijusią su neskelbtinomis technologijomis.

Pažymėtina, kad šiuo metu **Kinija (įskaitant Honkongą ir Makao)** yra nurodyta kaip „susirūpinimą kelianti šalis“.

Planuojama reguliuoti investicijas, susijusias su **trimis sektoriais**: puslaidininkių ir mikroelektronikos, kvantinių informacinių technologijų ir dirbtinio intelekto. Atitinkamai tam tikri sandoriai bus **draudžiami**, o apie kitus **reikės iš anksto pranešti** Iždui.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Outbound-Fact-Sheet.pdf \(treasury.gov\)](#)

Nustatytos sankcijos Sinaloa kartelio nariams

2023 m. rugpjūčio 9 d. OFAC nustatė sankcijas **trims Sinaloa kartelio nariams**, susijusiems su neteisėta prekyba fentaniliu ir kitais mirtiniais narkotikais.

Šie veiksmai buvo glaudžiai koordinuojami su Meksikos vyriausybe, įskaitant Meksikos finansinės žvalgybos padalinį (La Unidad de Inteligencia Financiera), ir yra nuolatinio bendradarbiavimo su Narkotikų kontrolės administracijos San Diego skyriumi, Federalinio tyrimų biuro San Diego biuro pagrindinių Meksikos prekeivių narkotikais smogiamąja grupe, San Diego apygardos apylinkės prokuratūra ir San Diego šerifo departamentu rezultatas.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Treasury Sanctions Three Notoriously Violent Sinaloa Cartel Operators | U.S. Department of the Treasury](#)

Paskelbtos sankcijų dėl humanitarinės pagalbos Sirijai laikymosi gairės

2023 m. rugpjūčio 9 d. OFAC paskelbė sankcijų laikymosi **gaires** dėl humanitarinės pagalbos teikimo **Sirijai**, kuriose:

- nurodomi pagrindiniai leidimai teikti humanitarinę pagalbą Sirijai;
- pateikiami atsakymai į tam tikrus dažniausiai užduodamus klausimus, susijusius su pinigų aukojimu nevyriausybinėms organizacijoms, remiančioms humanitarines pastangas Sirijoje;
- apibrėžiama veikla, įskaitant statybų projektus, ir geografinės teritorijas, kuriose leidžiama vykdyti veiklą pagal bendrąją licenciją Sirijai;
- nurodomi atvejai, kai eksportas į Siriją yra leistinas ir atvejai, kuomet yra reikalinga licencija; bei
- pateikiamos gairės dėl NVO veiklos, kurioje dalyvauja Sirijos vyriausybė.

Iš dalies pakeisti Malio sankcijų reglamentai

2023 m. rugpjūčio 7 d. OFAC iš dalies pakeitė ir iš naujo išleido Malio sankcijų reglamentus, kad būtų pateiktas išsamesnis reglamentų rinkinys, įskaitant papildomas aiškinimo ir apibrėžties gaires, bendrąsias licencijas ir kitas reglamentavimo nuostatas.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Publication of Mali Sanctions Regulations | Office of Foreign Assets Control](#)

JAV paskelbė žvalgybos ataskaitą apie Kinijos paramą Rusijos karinei agresijai prieš Ukrainą

2023 m. liepos 27 d. JAV nacionalinės žvalgybos direktoriaus biuras (angl. *U.S. Office of the Director of National Intelligence*, ODNI) paskelbė išslaptintą žvalgybos **ataskaitą**, kurioje nurodoma, kaip Kinijos Liaudies Respublika (KLR) nuo praėjusių metų vasario mėn. rėmė Rusijos karą prieš Ukrainą.

Ataskaitoje nurodoma, kad nuo kovo mėn. Kinija į Rusiją išsiuntė daugiau nei **12 mln. JAV dolerių vertės dronų ir dronų dalių**. Ataskaitoje taip pat pateikiama informacija, kad Kinijos valstybinės gynybos bendrovės tiekė Rusijos vyriausybei priklausančioms gynybos bendrovėms, kurioms taikomos sankcijos, **kitas dvejetainio naudojimo technologijas**, kurias Maskvos kariuomenė naudoja karui Ukrainoje tęsti, įskaitant navigacijos įrangą ir naikintuvų dalis.

Ataskaitoje teigiama, kad Pekinas taiko įvairius ekonominės paramos Rusijai mechanizmus, kurie sušvelnina tiek Vakarų sankcijų, tiek eksporto kontrolės poveikį, nes nuo karo pradžios Kinija tapo dar svarbesne Rusijos ekonomine partnere. Pažymėtina, kad **Kinija** padidino Rusijos naftos ir dujų importą, aplenkdamą Indiją ir tapdama **didžiausia Rusijos naftos pirkėja**.

Nustatytos sankcijos Bosnijos ir Hercegovinos pareigūnams

2023 m. liepos 31 d. OFAC nustatė sankcijas **vienam Bosnijos ir Hercegovinos** valstybės pareigūnui ir **trims Serbų Respublikos (RS)** vyriausybės **pareigūnams**.

Kaip skelbiama pranešime, šie vadovai yra tiesiogiai atsakingi už skatinimą priimti Serbų Respublikos Nacionalinės Asamblėjos (RSNA) įstatymą, kuriuo siekiama paskelbti, kad Bosnijos ir Hercegovinos Konstitucinio Teismo (BiH KT) sprendimai negalioja RS, taip trukdant ir keliant grėsmę Deitono taikos susitarimo (DTS) įgyvendinimui.

Daugiau informacijos (anglų k.): [U.S. Treasury Targets Four Officials in Bosnia and Herzegovina for Undermining the Dayton Peace Agreement | U.S. Department of the Treasury](#)

Nustatytos sankcijos ISIS ir Al-Qa'ida grupuočių vadovams Maldyvuose

2023 m. liepos 31 d. OFAC nustatė sankcijas **pagrindiniams Irako ir Sirijos islamo valstybės (ISIS) ir „Al-Qa'ida“ lyderiams** ir finansiniams tarpininkams Maldyvuose, įskaitant **20 ISIS, ISIS-Khorasan (ISIS-K) ir „Al-Qa'ida“ veikėjų.**

OFAC taip pat nustatė sankcijas **29 bendrovėms**, susijusioms su asmenimis, kuriems taikomos sankcijos, tarp kurių yra su teroristais susijusių Maldyvuose veikiančių nusikalstamų grupuočių lyderiai ir pagrindinio ISIS-K verbuotojo Mohamad Ameen, kurį OFAC įtraukė į sąrašą 2019 m., bendrininkai.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Treasury Designates Leaders and Financial Facilitators of ISIS and al-Qa'ida Cells in Maldives | U.S. Department of the Treasury](#)

Išleistas pirmasis mokomasis vaizdo įrašas apie OFAC veiklą

2023 m. liepos 28 d. OFAC išleido **pirmąją nuotolinių mokomųjų vaizdo įrašų seriją** „Įvadas į OFAC“. Šios serijos sukurtos tam, kad žiūrovai galėtų susipažinti su OFAC ir sankcijų įgyvendinimo pagrindais. **Pirmajame epizode** žiūrovai supažindinami su OFAC, įstaigos vieta JAV vyriausybėje, jos istorija, misija ir santykiais su visuomene.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Introduction to OFAC Video Series | Office of Foreign Assets Control \(treasury.gov\)](#)

KANADA

Nustatytos naujos sankcijos Rusijai

2023 m. liepos 20 d. Kanada nustatė sankcijas **20 asmenų ir 21 subjektui**, susijusiems su Rusijos karinės pramonės kompleksu, ir **19 asmenų bei 4 subjektams**, veikiantiems Rusijos kultūros ir švietimo sektoriuose. Šios sankcijos yra nukreiptos prieš asmenis, kurie prisideda prie Rusijos vykdomų Ukrainos suvereniteto ir teritorinio vientisumo pažeidimų.

Kanada, koordinuodama savo veiksmus su tarptautiniais partneriais, taip pat nustatė sankcijas **Rusijos branduolinės energetikos sektoriaus vadovams**, kad padidintų spaudimą dėl neapgalvotų Kremliaus veiksmų Ukrainoje, kurie labai padidino branduolinio incidento riziką, ypač Zaporožės atominėje elektrinėje. Sankcijos taip pat nustatytos keliems Rusijos asmenims, susijusiems su **bepiločių orlaivių „Orlan-10“** kūrimu, gamyba ir tiekimo grandine.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Minister Joly announces additional sanctions against Russia in response to ongoing war of aggression against Ukraine - Canada.ca](#)

Paskelbtas 13-as sankcijų rinkinys Iranui

2023 m. rugpjūčio 8 d. Kanada nustatė jau 13-ąjį sankcijų paketą Iranui. Jis grindžiamas Kanados pastangomis suderinti sankcijas su tomis, kurias jau paskelbė Europa Sąjunga, Jungtinė Karalystė ir Jungtinės Amerikos Valstijos.

Į sankcijų sąrašą įtraukti **7 asmenys**, dalyvaujantys veikloje, kuri kelia didelę grėsmę tarptautinei taikai ir saugumui arba yra susiję šiurkščiais ir sistemingais žmogaus teisių pažeidimais Irane. Tarp jų yra buvęs Islamo revoliucijos gvardijos korpuso (IRGC) karinio jūrų laivyno ir strateginio centro vadas ir kiti aukšto rango Irano pareigūnai, susiję su subjektais, kurie tiekia medžiagas Irano represinei nacionalinei teisėsaugos vadovybei.

Sankcijos taip pat nustatytos asmenims, užimantiems aukštas pareigas valstybės vadovaujamoje įmonėse, **kurios gamina mirtinus kovinius dronus**, kuriuos Irano ginkluotosios pajėgos naudoja regionui destabilizuoti arba **kurie eksportuojami į Rusiją**, kad būtų naudojami jos neteisėtame kare prieš Ukrainą.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Canada sanctions Iranian regime for activities that gravely threaten international peace and security](#)

Nustatytos naujos sankcijos Baltarusijai

2023 m. rugpjūčio 9 d. Kanada, reaguojant į Baltarusijoje vykstančius šiurkščius ir sistemingus žmogaus teisių pažeidimus, nustatė sankcijas **9 asmenims ir 7 subjektams**. Šios sankcijos taip pat nukreiptos prieš asmenis, kurie prisideda prie Rusijos vykdomų Ukrainos suvereniteto ir teritorinio vientisumo pažeidimų, iš dalies vykdomų per Baltarusiją ir su Baltarusijos parama.

Atitinkamai sankcijos nustatytos Baltarusijos vyriausybės pareigūnams, teisėjams ir režimo bendradarbiams, įskaitant Baltarusijos valstybinės televizijos vadovą - Ivan Mikhailovich Eismant. Sankcijos taip pat nustatytos Baltarusijos gynybos ministerijai, Baltarusijos vidaus reikalų ministerijos vidaus kariuomenei, taip pat karinės gamybos ir technologijų bendrovėms.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Canada imposes additional sanctions on third anniversary of Belarus's fraudulent presidential elections](#)

KITOS NAUJIENOS

Maskvos teismas įšaldė „Goldman Sachs“ turtą

Remiantis viešai prieinama [informacija](#), **Maskvos arbitražo teismas įšaldė 37 mln.** mažmeninės prekybos įmonės PJSC "Detsky Mir", priklausančios **„Goldman Sachs“**, **akcijų**, taip pat mažesnę kiekį stambių Rusijos įmonių, įskaitant PJSC „Sberbank“, PJSC „Gazprom“ ir PJSC „Lukoil“, kurios priklauso fondui „Goldman Sachs III SICAV“, akcijų. Rusijos bankas „Otkritie“ argumentavo turto įšaldymą, remdamasis „Goldman Sachs“ sprendimu pasitraukti iš Rusijos.

Pažymėtina, kad sankcijas Rusijos bankui „Otkritie“ taiko JAV ir Jungtinė Karalystė.

Sakartvelas paskelbė apie iš JAV ir ES importuojamų transporto priemonių eksporto draudimą į Rusiją

2023 m. rugpjūčio 3 d. Sakartvelo finansų ministerija paskelbė, kad:

- nuo **2023 m. rugpjūčio 1 d.** Sakartvelas uždraudė iš JAV importuotų transporto priemonių eksportą į Rusiją ir Baltarusiją; ir
- nuo **2023 m. rugsėjo 26 d.** į Rusiją bus uždrausta eksportuoti transporto priemonės, kurių variklio darbinis tūris didesnis nei 1900 cm³, ir taip pat visas iš ES importuojamas elektrines ir hibridines transporto priemonės (suderinant šią priemonę su ES 11-uoju sankcijų paketu).

Ukrainoje bus kuriamas sankcijų registras

2023 m. liepos 29 d. įsigaliojo Ukrainos sankcijas reglamentuojančių teisės aktų pakeitimai, pagal kuriuos reikalaujama sukurti **viešai prieinamą sankcijų registrą**, kuriame būtų skelbiama informacija apie asmenis, kuriems yra taikomos ribojamosios priemonės, nurodomos įtraukimo į sąrašą priežastys ir taikomų priemonių rūšys.

Šiais teisės aktų pakeitimais taip pat pratęsimi procedūriniai terminai, per kuriuos teismas gali nagrinėti skundus dėl turto įšaldymo. Nuo šiol Aukštasis kovos su korupcija teismas skundus galės nagrinėti per 30 dienų nuo ieškinio gavimo dienos (šiuo metu skundų nagrinėjimas vyksta per 10 dienų nuo skundo gavimo), o Apeliacinė kolegija turės iki 15 dienų (dabartinis terminas – 5 dienos).

Daugiau informacijos (ukrainiečių k.): [Про внесення змін до деяких ... | від 13.07.2023 № 3223-IX \(rada.gov.ua\)](#)

Tarptautiniai prekybos rūmai paskelbė ataskaitą apie dvejopo naudojimo prekes ir ginklų platinimo finansavimą

Tarptautiniai prekybos rūmai paskelbė **ataskaitą**, kurioje nagrinėjami su dvejopo naudojimo prekėmis susiję iššūkiai finansinių paslaugų sektoriuje, pateikiamos kontrolės priemonių ir rizika pagrįstų metodų, skirtų nustatyti ir valdyti susijusią riziką prekybos finansavimo srityje, pavyzdžiai.

Ataskaitoje taip pat siekiama apibendrinti **geriausią praktiką ir rekomendacijas** prekybos finansavimu užsiimančioms finansų įstaigoms, pripažįstant, kad galioja įvairūs metodai, pagrįsti individualiomis atitinkamų įstaigų aplinkybėmis. Taip pat pažymima, kad nė vienas sprendimas ar metodas netinka visiems, ir kartu pripažįstama, kad vien tik aptakūs prekių pavadinimų tikrinimo metodai dažnai yra mažai veiksmingi.

Atitinkamai, atsižvelgiant į iššūkius, susijusius su veiksmingu dvejopo naudojimo prekių nustatymu, **būtina didinti darbuotojų informuotumą**, kad būtų ugdomos ir palaikomos žinios apie riziką, susijusią su dvejopo naudojimo prekėmis ir ginklų platinimo finansavimu. Jei tikslinga, didesnės rizikos klientams turėtų būti taikomos **sustiprinto deramo patikrinimo priemonės**, taikant tikslią deramo patikrinimo priemonėmis pagrįstą kontrolę, orientuotą į didesnės rizikos verslo rūšių, susijusių su dvejopo naudojimo prekėmis prekybą, nustatymą.

Kartu su patikimu deramo klientų patikrinimo procesu rekomenduojama atlikti tikslią patikrą kliento ir (arba) **sandorio šalies lygmeniu**, o ne pagal atskirus prekių sąrašus.